Et hjem i din kirke på jorden…

Om baggrunden for min udtrædelse af den danske folkekirke.

Forord

Baggrunden for dette dokument er en stor personlig sorg og frustration over de kirkelige forhold i vort land. Det er smertefuldt at opleve, at den kirke, som jeg blev døbt ind i for 28 år siden, som jeg er blevet ført til søndag efter søndag gennem hele min barndom, og som jeg gennem de sidste godt 10 år har tjent som organist – at denne kirke bliver revet mere og mere fra hinanden, fordi vranglære og ubibelske ordninger får stadigt større plads. Denne frustration forstærkes af de tilstande, som råder i missionsforeningerne: den evangelisk-lutherske bevidsthed er stærkt afsvækket, den klare skelnen mellem Lov og evangelium i forkyndelsen er under afvikling, og tidligere tiders klare hyrderøst er erstattet af et lederskab, som først og fremmest søger at favne så bredt som muligt.

I denne krisesituation er det vigtigt, at vi forsøger at tænke principielt-teologisk ud fra Bibel og bekendelse og ikke bare praktisk-pragmatisk ud fra tidligere generationers valg. Desværre er der en udpræget tendens til blandt missionsfolk i Norden, at man i kirkespørgsmålet først og fremmest føler sig bundet af de valg, som »høvdingerne« traf for mere end 100 år siden. Derfor er det – set i lyset af den krise, som råder i såvel folkekirken som i missionsforeningerne – på høje tide, at vi søger afklaring på Bibelens og bekendelsens grund.

For mit eget vedkommende har jeg stået i denne »vurderingsproces« så længe, at tiden er moden til at veje de mange forskellige argumenter og synsvinkler op imod hinanden og træffe en afgørelse. Med dette dokument vil jeg derfor give en nogenlunde kortfattet redegørelse for, hvordan jeg ser på situationen, og hvorfor jeg har truffet valget om at træde ud af den danske folkekirke. Dokumentet kan betragtes dels som en personlig »statusrapport«, dels som en redegørelse overfor kristne brødre og søstre, og dels som en tilskyndelse til andre om alvorligt at overveje deres medlemskab af den kirke, som jeg nu forlader.

Skulle der være nogen, som efter at have læst disse sider, ønsker at give en eller anden form for respons, så lytter jeg med glæde til denne, og jeg skal forsøge at svare tilbage i det omfang, jeg har tid, kræfter og evner til det. Og skulle der være nogen, som føler sig tilskyndet til det, skal man også være velkommen til at videresende dokumentet til andre, som kunne tænkes at have en positiv interesse i at få del i de tanker og overvejelser, som det rummer.

Hellerup, d. 11. januar 2008

Henrik West
organist, teologistuderende og tidligere lærer på LMH
westhenrik@gmail.com
tlf. 29 90 90 19

Kirkens enhed

I den apostolske trosbekendelse bekender vi troen på, at der er »én, hellig, almindelig kirke«. Ligeledes hedder det i artikel syv i den augsburgske bekendelse, at »der altid vil forblive én hellig kirke«. Kirken er altså en trosartikel, og det grundlæggende i denne artikel er, at vi tror, at der kun findes én kirke.

Når kirken er en trosartikel, så skyldes det, at den ikke er identisk med nogen synlig, ydre organisation, sådan som Romerkirken hævder. Kirken er nemlig efter sit væsen »de helliges samfund« (apost. trosbek.), dvs. »forsamlingen af de hellige og sandt troende« (augsb. bek. art. VIII). Derfor er den i egentlig forstand skjult for vore øjne og utilgængelig for empirisk undersøgelse, da alene Gud kender hjerterne.

Samtidig tror vi, at kirken træder synligt frem i verden, nemlig dér hvor troende mennesker samles om Ordets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Vi mener dog ikke om, at der er to kirker, en synlig og en usynlig, sådan som de reformerte mener. Der findes kun én kirke: Hvor evangeliet forkyndes rent og sakramenterne forvaltes ret, dér skal ingen være i tvivl om, at den ene, hellige, almindelige kirke er til stede. Gennem den rette brug af nådemidlerne træder kirken således frem som et synligt, afgrænset fællesskab af mennesker, der bekender Jesu navn »med mund og hånd«. Mennesker, som i liv eller lære fornægter Kristus eller åbenlyst lever i strid med Guds ord, kan derimod ikke regnes med til kirken.

Derfor bør vi vogte os for den misforståelse, at kirken efter sit væsen har en rent »åndelig« karakter, og at den kirke, som ses synligt i denne verden, såvel som medlemskab af denne, er af underordnet betydning. Når Paulus taler om kirken som Kristi legeme (Rom 12, 1Kor 10 & 12, Ef, Kol), så er det nemlig ikke bare et billede, men en konkret virkelighed, han beskriver: Menigheden, altså de mennesker, som samles på et konkret sted, *er* Kristi legeme, dvs. de udgør en enhed, fordi Gud har føjet dem sammen til en enhed. Derfor ligger det langt fra den bibelske lære om kirken, når nogle taler om »den ydre kirke« som en rent menneskelig sammenslutning af kristne. I og med troen på Kristus har vi fællesskab med Gud, og netop dét fællesskab sætter os ind i fællesskabet med alle andre Kristus-troende. Som apostelen Johannes udtrykker det: *»Men hvis vi vandrer i lyset, ligesom han er i lyset, har vi fællesskab med hinanden, og Jesu, hans søns, blod renser os for al synd«* (1Joh 1,7).

Paulus formaner efeserne til at *»stræbe efter at fastholde Åndens enhed med fredens bånd«* (Ef 4,3). Hermed siger han to vigtige ting om kirkens enhed: For det første, at den er *en allerede foreliggende enhed*. Formaningen går nemlig ikke på at tilvejebringe enhed, men på at fastholde den. Fundamentet for kirkens enhed er allerede lagt af Kristus selv, og udenfor dette fundament findes ingen sand enhed. For det andet tilkendegiver Paulus, at kirkens enhed *ikke er nogen selvfølgelighed*. Den er hele tiden truet på sin eksistens, ligesom troen er det. Derfor er kirkens enhed en sag, som altid bør ligge de troende alvorligt på sinde. Der må nemlig kæmpes for dens bevarelse. Det er vigtigt, at vi fastholder dette dobbelte perspektiv: At kirken *er* én (*»ét legeme«*, Ef 4,4), fordi den bygger på ét bestemt grundlag (*»én Herre, én tro, én dåb«*, Ef 4,5), udenfor hvilket der ikke gives nogen kirke, *og* at det er Guds vilje, at de troende skal stræbe efter, at denne enhed kommer synligt til udtryk her i verden.

Senere i kapitlet nævner Paulus en række personer, som på forskellig vis har til opgave at forkynde Ordet: apostle, profeter, evangelister og hyrder og lærere (v.11). Disse personers opgave er at *»udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op, indtil vi alle når frem til enheden i troen på og erkendelsen af Guds Søn…«* (v.12-13). Hermed siges der igen flere vigtige ting om kirkens enhed. For det første, at *Ordets tjeneste* er den mest grundlæggende forudsætning for, at kirkens enhed kan bestå. Kirkens enhed fastholdes nemlig gennem den rene forkyndelse af Kristi Ord og den rette forvaltning af Kristi sakramenter. At etablere kirkeligt

fællesskab på trods af læremæssige uoverensstemmelser, har derimod intet at gøre med kirkens sande enhed. For det andet erklærer Paulus det som et overordnet mål for tjenesten med Ordet, at alle de troende når frem til enhed. Gennem forkyndelsen skal der finde en modning sted, som fører de troende til fælles vækst i troen. Modsætningen til dette nævner Paulus i det følgende: *»Da skal vi ikke længere være uforstandige børn og slynges og drives hid og did af hver lærdoms vind…«* (v.14) Modsætningen til sand kirkelig enhed er altså læremæssig forvirring og splittelse. En sådan tilstand står i dyb modsætning det mål, som Gud har sat for kirken i verden: *»Sandheden tro i kærlighed skal vi i ét og alt vokse op til ham, som er hovedet, Kristus«* (v.15). Vejen til sand kirkelig enhed går altså gennem trofast forkyndelse af Guds åbenbarede sandhed i Skriften, båret frem af kærlighed til Gud og den kristne broder. Når Paulus siger »i kærlighed« betyder det ikke, at vi skal være eftergivende i troslæren, så at sige »høvle de værste knaster af«, for at undgå strid og splittelse – det betyder derimod, at forkyndelsen skal være tilrettelagt sådan, at den tager hensyn til den svage broder og tager netop sigte på hans styrkelse i troen.

Kirken træder som nævnt synligt frem i verden som et fællesskab af mennesker, der bekender Jesu navn med mund og hånd. Det græske ord i NT, som vi normalt oversætter »at bekende«, betyder ordret »at sige det samme som«. Når man bekender, så taler og handler man altså i overensstemmelse med en bestemt instans, nemlig Guds Ord. Jesus sagde til Peter: *»Du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den«* (Matt 16,18). Med dette udsagn sigter Jesus ikke til Peters person, sådan som Romerkirken fejlagtigt hævder, men derimod til den bekendelse, som Peter netop havde aflagt på vegne af hele discipelflokken: *»Du er Kristus, den levende Guds Søn.«* Det er altså på bekendelsen til Kristus, Hans person, Hans gerning og Hans lære, at kirken er grundlagt. Derfor hører det med til kirkens væsen, at den er *bekendende*. Det betyder, at vi kun har bibelsk grundlag for at sige, at den sande kirke er til stede netop dér, hvor vi ser og hører en bekendelse i ord og handling, som stemmer overens med Skriften. Det betyder, at selvom vi tror, at der kan findes sande kristne også i kirkesamfund, hvor der findes falsk lære og falske ordninger, så kan vi ikke opfatte sådanne kirkesamfund som kirker i bibelsk forstand, og vi kan heller ikke have noget kirkeligt fællesskab med dem.

Det er tankevækkende, at Jesus i Matt 16 fortsætter med at tale om nøglemagten: *»Jeg vil give dig nøglerne til Himmeriget, og hvad du binder på jorden, skal være bundet i himlene, og hvad du løser på jorden, skal være løst i himlene.«* Kristus har betroet sit Ord og sin gerning til kirken i så absolut forstand, at dér hvor kirken tilsiger syndernes forladelse, der er de virkelig også forladt, og dér hvor kirken nægter syndernes forladelse, der er de virkelig heller ikke forladt. Jesus giver selv en mere udførlig vejledning for, hvordan kirken skal løse og binde i Matt 18,15-20, og Paulus følger op med sin vejledning i 1Kor 5. Det, som vi vil fæste os ved i denne sammenhæng, er, at kirken på disse steder formanes til at udstøde dem af sin midte, som åbenlyst og fastholdt taler eller lever i strid med Skriftens vejledning. Kirkens enhed bygger nemlig på sand og enstemmig bekendelse af troen. Derfor kan kirken ikke tåle, at nogen bevidst og fastholdt handler i åbenlys modsætning til Guds Ord, for *»en liden surdej gennemsyrer hele dejen«* (1Kor 5,6). Kirken er sat til velsigne det, som Guds Ord velsigner, og til at forbande det, som Guds Ord forbander. Når kirken tværtimod velsigner det, som Guds Ord forbander, og forbander det, som Guds Ord velsigner, så er den ikke længere nogen kirke overhovedet.

Derfor er det afgørende vigtigt, at vi som menighed står vagt om den sande, rene lære. Dette har nemlig evighedsbetydning. Jesus advarer kraftigt imod falske profeter, som skal træde frem i tiden før Hans genkomst. Deres vranglære vil gribe om sig og føre mange til frafald, og disse vranglærere skal tilmed *»gøre store tegn og undere for om muligt at føre selv de udvalgte vild«* (Matt 24,24). Også apostlene formaner os igen og igen til at være på vagt overfor falsk lære (Apg 20,29f; Gal 1,6-9; Kol 2,8; 2Thess 2,3-12; 1Tim 1,3-11; 4,1-5; 2Tim 2,14-4,5; 2Pet

2,1-3; 1Joh 2,18-29; 4,1-6) og holde os borte fra dem, som fører en sådan lære (Rom 16,17f; 1Kor 5,9-13; Ef 5,6-7; 2Thess 3,6.14; 2Tim 3,5; Tit 3,9-11; 2Joh v.7-11). Uenighed om evangeliets lære kan ikke tåles i Guds kirke, før eller siden må der ske et opgør. Ydre ordninger og overbærenhed (næstekærlighed) kan ikke danne grundlag for nogen sand enhed, når den læremæssige enhed er borte. Ansvaret for den splittelse, som må følge, hvis de falske lærere ikke vil lade sig irettesætte ud fra Guds Ord, ligger ubetinget hos vranglærerne. (Jeg vil opfordre til, at man læser alle de ovennævnte skriftsteder.)

Den kirkelige situation

Skal vi foretage en ret vurdering af den kirkelige situation, må vi bruge denne bibelske lære om kirkens enhed som målestok. Selvom historiske, organisatoriske og personlige forhold måske presser sig mere på i vores bevidsthed, så må det altid være Skriftens lære om kirken, der står som øverste dommer i denne sag.

Først må vi se på folkekirken og dens forhold til *bekendelsen*. Mange af folkekirkens forsvarere blandt de bibeltro fremhæver det forhold, at folkekirken dog trods alle fejl og mangler fortsat har en sand, evangelisk bekendelse. Bekendelsesgrundlaget er i orden, hævder man. Her må vi imidlertid gøre opmærksom på en række forhold, som sætter denne påstand helt ud af kraft. *For det første* må vi huske på, at bekendelsen ikke er sikret, bare fordi man har et skriftligt formuleret grundlag, som er i orden. Skal vi bedømme en kirkes bekendelse, må vi se på *alt*, hvad der siges og skrives i forkyndelse, undervisning, sjælesorg, sang osv. Når det gælder bekendelsen, kender NT ikke til nogen skelnen mellem et formelt vedtaget grundlag og den praktiske udfoldelse af dette. *For det andet* er det nødvendigt at gøre opmærksom på, at det evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlag de facto er opgivet i folkekirken i og med underskrivelsen af Leuenberg-konkordien i maj 2001. Dette dokument danner grundlag for et gudstjenstligt fællesskab mellem først og fremmest lutherske og reformerte kirkesamfund, men også metodistiske kirkesamfund er tilknyttet. Med indtrædelsen i dette fællesskab, har man bekendt, at den lutherske og den reformerte lære om ikke mindst sakramenterne nu har samme hjemstedsret i folkekirken. Det er mildt sagt foruroligende, at tiltrædelsen af Leuenberg-konkordien ikke har givet anledning til voldsom protest fra teologiske undervisere på MF og DBI og fra folk med lederansvar i missionsforeningerne. *For det tredje* giver det ikke nogen mening at tale om folkekirken som en bekendelseskirke overhovedet, for hverken Skriften eller kirkens bekendelsesskrifter fungerer som norm for, hvad der forkyndes, læres, tros, synges eller bedes. Tværtimod hyldes præsternes »forkyndelsesfrihed« som et ideal. Der er ingen grund til at nævne eksempler på, hvilke uhyrligheder dette har ført til. *For det fjerde* må der i naturlig forlængelse heraf også peges på det forhold, at *kirketugten* er afskaffet. På grund af kravet om rummelighed, kan både præst og menighed slippe af sted med snart sagt hvad som helst i både liv og lære, uden at det får konsekvenser. Folkekirken har udviklet sig til at være en serviceinstitution med større fokus på det enkelte medlems rettigheder end på sandheden.

Konsekvenserne af dette er, at *lærepluralismen* har slået igennem på alle planer i folkekirken, fra lægmand til biskop. Falsk lære og falske ordninger ikke bare tolereres, men forsvares og tilskyndes, mens modstanderne formanes til at makke ret. Det er dog vigtigt, at vi holder os for øje, at vranglæren og de ubibelske ordninger ikke er hovedproblemet. De er sådan set kun følgevirkningerne af, at kirkens norm (Skriften) ikke længere har absolut autoritet i alle spørgsmål vedrørende liv og lære. Derfor er villigheden til at gøre bod og lade sig vejlede ud fra Skriften totalt fraværende. Set i lyset af NT's formaning om ikke at have noget at gøre med vranglærere, bliver det således stadigt sværere at »manøvrere« indenfor folkekirken som

bibeltro kristen. Som almindeligt medlem kan man på ingen måde være sikker på at have en præst, der rent faktisk gør det, som han i kraft af sit kald er forpligtet til, nemlig at forkynde Guds ord rent og gendrive al falsk lære. Mange vil være tvunget til at rejse langt for at komme til en gudstjeneste, hvor de kan have tillid til præsten. Og for de præster, som ønsker at være sande hyrder og lærere, rejser der sig stadigt flere hindringer. Samarbejde med kvindelige og vranglærende kolleger er stort set uundgåeligt, og den vranglærende biskops tilsyn kan man ikke unddrage sig fuldstændigt. Endelig må der også peges på det forhold, at det i dag er umuligt for en kandidat at få embede uden at gennemgå en *ordination*, som nødvendigvis kompromitterer vedkommendes teologiske integritet – ikke mindst overfor den menighed, som han efterfølgende skal være hyrde og lærer for. Dette er imidlertid ikke så meget ordinandens problem, som det er den kaldende menigheds. Hvis en menighed virkelig ønsker en præst, som står fast på Ordets grund, så bør den aldrig lade ham gå igennem det folkekirkelige ordinationscirkus. Tværtimod bør den tage sagen i egen hånd og selv indsætte en præst, sådan som Luther også vejledte menigheder i sin samtid til at gøre. (At en sådan handling aldrig ville kunne accepteres indenfor folkekirkens rammer, er en anden sag og underordnet i denne sammenhæng.)

I forhold til hele denne problemstilling har man peget på »Calmeyergate-linjen« som en mulig vej frem. Den går i al korthed ud på, at man afstår fra ethvert frivilligt samarbejde med vranglærerne. Anbefalingen fra »De Otte« i fællesudtalelsen fra februar 1998 peger netop i denne retning. Problemet er bare, at denne »nødordning« kun i ringe grad efterleves i praksis, og spørgsmålet bliver da også stående, om det ikke i virkeligheden er fuldstændig umuligt at følge denne linje i praksis i den nuværende situation. Det oprindelige sigte med denne politik var at afskærme sig fra en lille minoritet af liberalteologer. I dag er situationen derimod, at det er de gammeltroende, som udgør en lille minoritet. Derfor er det i dag umuligt at efterleve den nytestamentlige formaning om ikke at have noget fællesskab med vranglærerne: En præst kan ikke forhindre kvindelige eller vranglærende præster i at »vogte hans får«, og man er tvunget til at lade vranglærende biskopper ordinere sine præster, for blot at nævne et par problemer. Selvom mange præster måske føler, at de for det meste klarer at undgå fællesskabet med de kvindelige præster og vranglærerne, så er det et uomgængeligt faktum, at den nuværende situation rummer alvorlige praktiske og sjælesørgeriske problemer.

I forlængelse af dette mener jeg, at også selve *folkekirkeordningen* bør overvejes. Som fænomen går ordningen helt tilbage til 300-tallet, da kejser Konstantin ophøjede kristendommen til statsreligion i Romerriget. I dens nuværende form må den dog først og fremmest siges at være et produkt af den lutherske reformation. På grund af ikke mindst den politiske udvikling på reformationstiden endte det med, at fyrsterne kom til at stå i spidsen for de lutherske territorialkirker. Luther var sig nok bevidst, at dette ikke var nogen optimal løsning, men han så ingen anden udvej. Derfor argumenterede han for at fyrsten, ikke som fyrste, men som kristen, kunne stå i spidsen for ledelsen af kirken. Så længe fyrsten formåede at holde disse ting adskilt (så han ikke misbrugte sin verdslige magt i kirkelig sammenhæng) og virkelig var en bekendende kristen, så kunne denne løsning vel også accepteres. Luther havde dog næppe forudset, at man (som et resultat af denne nødløsning) fra at have haft en kirke, som uretmæssigt havde tilranet sig verdslig magt, skulle få en kirke, som lå fuldt og helt i den verdslige magts hænder. Men sådan gik det. Ret hurtigt blev stat og kirke vævet fuldstændig ind i hinanden, endnu mere end de havde været før reformationen. Præsterne blev den verdslige øvrigheds forlængede arm, hvilket vi har et levn af i civilregistreringen, som jo fortsat finder sted i folkekirken. Værre er det dog, at Folketinget med jævne mellemrum har blandet sig i kirkens sager. Vi kan her ikke mindst tænke på, at det var folketinget, som skabte grundlaget for indførelsen af de kvindelige præster. Et alvorligt problem er det også, at den stat, som udgør den lovgivende myndighed i kirken, har indført lovgivning i samfundet, som har Guds Ord imod sig.

Her skal bare nævnes et af de alvorligste eksempler, nemlig indførelsen af den frie abort. At en kirke ønsker at være kirke for hele folket er ikke noget problem, tværtimod. Det er det derimod, når den ønsker at være det på folkets præmisser, og det er netop dét, som vi ser udfolde sig i folkekirken.

Også *missionsforeningernes* status, funktion og principielle grundlag bør genovervejes. Først vil jeg understrege, at det er en kendsgerning, at midt i den folkekirkelige krise, som har varet i omtrent 150 år, har mange troende i vort land fundet et åndeligt hjem i det lokale missionshus, nogle steder og ikke mindst for IM'ernes vedkommende kombineret med et større eller mindre engagement i den lokale folkekirke. Dette har været en kirkehistorisk særegen, men dog på dansk grund særdeles sejlivet struktur. Den har da også helt åbenlyst været bærer af et rigt åndeligt liv, som har været til stor velsignelse for mange troende. Flere forhold gør det imidlertid nødvendigt at overveje, om tiden nu er moden til at finde nye veje. Her vil jeg indskrænke mig til først og fremmest at pege på det rent principielle, at missionsforeningernes motto *»i kirken, men ikke under kirken«* er dybt problematisk, ja, faktisk helt uforeneligt med kirkens enhed. Hvis en gruppe indenfor et kirkesamfund etablerer selvstændig nådemiddel-forvaltning udenom det etablerede hyrde-lærer-embede og tilsyn, så har man per definition meldt sig ud af det pågældende kirkesamfund. Det er en provokation, som ikke bør tolereres af noget kirkesamfund. Den opsplitning af nådemiddelforvaltningen, som kirke-missionshus-strukturen har medført, er derfor teologisk set dybt problematisk – uanset det rige åndelige liv, som har udfoldet sig indenfor denne ramme – for de to udsagn »i kirken« og »ikke under kirken« lader sig ikke forene. Som Mikkel Vigilius har demonstreret i sin ph.d.-afhandling, var de oprindelige stiftere af missionsforeningerne i Norden da også mere eller mindre bevidste om, at de var på teologisk set gyngende grund, når de argumenterede for denne ordning, men nøden tvang dem til at vælge denne teologisk tvivlsomme løsning som det bedste kompromis i en vækkelsestid. Det spørgsmål, som bliver stående, er, om ikke tiden for længst er moden til at etablere selvstændige menigheder med *fuld* nådemiddelforvaltning *helt* udenfor folkekirken. De gamle vækkelsesledere var meget bevidste om, at netop denne løsning kunne blive nødvendig indenfor en overskuelig fremtid, især hvis forholdene i folkekirkerne fortsat forværredes. Deres arvtagere har imidlertid i stadigt stigende grad fortrængt disse tanker. Det at være indenfor folkekirkens rammer er med tiden blevet en helt nødvendig del af ens identitet som »missionsfolk« (uanset at mange kun nødigt har sat sine ben i denne kirke).

Sammenfattende ser jeg mig tvunget til at konkludere, at hele denne situation står i dyb modsætning til den lære om kirkens enhed, som NT taler om: Det grundlag, som kirken er bygget på, undermineres og tilintetgøres af vranglære og ubibelske ordninger – og den enhed, som skulle blive stadigt mere befæstet mellem de troende, er erstattet af dens diametrale modsætning: Guds menighed slynges og drives hid og did af hver lærdoms vind. Men nøden er dobbelt, for vi står ikke bare i en læremæssig krise, men hele rammen om det kirkelige liv (kirke-missionshus-strukturen) synes at have spillet fallit. Den nødløsning, som har dannet ramme om så meget åndeligt liv, har udspillet sin rolle – af såvel teologiske som samfunds-mæssige årsager.

Konsekvenser

Meget i denne gennemgang burde sikkert uddybes nærmere, og andre vigtige emner kunne tages op. Det, som jeg her har fremhævet, må dog være tilstrækkeligt til, at man kan danne sig et billede af, hvorfor jeg har set mig tvunget til at træffe den vanskelige og tunge beslutning om at træde ud af den danske folkekirke. Når jeg har truffet denne beslutning, så skyldes det først og

fremmest nøden for mit eget og for mine kristne brødres og søstres åndelige ve og vel. Jeg kan hverken forsvare overfor mig selv eller overfor andre at blive i folkekirken længere.

Kirken er sat i verden til at forkynde evangeliet, men skal den kunne gøre det, må den først og fremmest været et trygt og sikkert *hjem*, hvor troen kan styrkes og menigheden opbygges. Folkekirken er i dag en ødemark, hvor ulve frit kan gå på rov blandt fårene, og hvor hver enkelt er overladt til sig selv. Der findes ganske vist nogle få nogenlunde trygge »enklaver« rundt omkring, men de bliver færre og færre og synes at gå en dyster fremtid i møde. Den kirkekamp, som har stået på i mange årtier, har desværre ikke ført til tryggere forhold. Tværtimod synes fremtiden mere dyster end nogensinde før. Derfor har jeg valgt at gå en anden vej. Jeg ønsker at være med til på Guds Ords grund at bygge noget nyt op, som kan blive et *åndeligt hjem* for dem, som jeg er blevet og som jeg måtte blive betroet et åndeligt ansvar for. Når jeg vover at tage dette skidt, så skyldes det først og fremmest, at jeg ved, at bygningsværket ikke skal begyndes fra grunden (for fundamentet er allerede lagt af Gud), og at enheden ikke skal opnås af os (for den er allerede til stede i og med vores fælles tro på Kristus).

Vejen frem

Når nu jeg har truffet beslutningen om at forlade folkekirken, så føler jeg også, at jeg skylder at tegne et billede af det alternativ, som jeg vil kæmpe for.

Først og fremmest må vægten lægge på *tekstnær og sjælesørgerisk forkyndelse med en sand og klar skelnen mellem Lov og evangelium*, så de anfægtede samvittigheder altid kan have en fast og sikker trøst i evangeliets tilsagn om syndernes forladelse for Kristi skyld alene. Vor tids forkyndelse og undervisning samler sig derimod i stadigt højere grad om det, som folk selv ønsker at høre, eller om det, som de nyeste teologiske trends fra hinsides Atlanten byder forkynderne at tale om. Resultatet er, at forkyndelsen er blevet verdsliggjort og løsrevet fra Skriften. Det kristelige indhold begrænser sig ofte til nogle få grundsandheder, og dybden og bredden i Skriften kommer sjældent til sin ret på prædikestolen. En ensidig forkyndelse af Guds kærlighed har desuden erstattet den klare, bibelske skelnen mellem Lov og evangelium. Som forkyndere må vi derfor vove at tale menighedens og verdens ønsker til forkyndelsen imod, og frembære det bibelske budskab rent og klart i hele dets fylde. Og samtidig hermed må vi advare imod den falske lære, sådan som også apostlene gjorde det. Vi må advare imod vranglære og falske ordninger, som fører Guds folk på afveje. Vi må advare imod såvel spiritualisme som sakramentalisme i alle deres afskygninger, og ikke mindst må vi imødegå den stærke karismatiske indflydelse. Alt sammen med det formål at skabe en sand og virkelig kirkelig enhed mellem Guds børn.

Som det andet hovedpunkt vil jeg nævne *videreførelsen af den kirkelige tradition*. Det er en udbredt misforståelse, at mens Romerkirken holdt fast ved både Skriften og traditionen, så forkastede Luther den kirkelige tradition, fordi han ville nøjes med Skriften alene. Det er et skævt billede, for det, som Luther gjorde, var ikke at forkaste traditionen i sin helhed, men han fratog traditionen dens normerende status og forkastede de dele af traditionen, som havde Skriftens ord imod sig – resten beholdt han. At fastholde den kirkelige tradition drejer sig ikke om – som mange tror og mener – at man stædigt holder fast i forældede former for disse formers egen skyld, men derimod om, at man er sig bevidst, at man selv står som et lille led i en lang kæde af kristne helt tilbage til oldkirken, hvor hver generation aktivt har videreført og selv været med til at forme og bearbejde traditionen (liturgi, salmer, bønner, kirkeåret osv.). Tradition og fornyelse er derfor ikke modsætninger, men hører uløseligt sammen. Den kirkelige tradition er bærer af en rig åndelig arv, som ikke bare kan skubbes til side, uden at kirken bliver umådeligt

meget fattigere. Det er sandt, at har vi Skriften, så har vi alt, hvad der er nødvendigt til frelse. Men hvis vi forkaster traditionen, så kommer alt til at afhænge af vores kreativitet og åndelige indsigt nu og her. Derfor ser jeg det som en vigtig opgave at videreføre den kirkelige tradition og undervise om den, så folk kan forstå den, glæde sig over den og selv blive aktive medbærere af den. I modsætning til de tendenser, som gør sig gældende indenfor store dele af vore tiders kirkeliv, hvor et forsimplet, populariseret og amerikaniseret gudstjenesteliv lovprises, vil jeg gerne være med til at fremme en dybere og rigere tradition, som kan bære gennem hele livet, fordi den ikke bare er opstået ud fra en enkelt generations opfindsomhed (eller mangel på samme), og fordi den ikke er skabt med udgangspunkt i det, som vi har lyst til og føler er rigtigt i nuet, men som tværtimod »øser vand fra frelsens kilder«.

I det hele taget er det mit håb, at det må være muligt at etablere menigheder, hvor alt bygger på, springer ud af og samler sig om Guds Ord. Det er den skat, som kirken har fået betroet, og som den er sat til at viderebringe til kommende generationer. Men skal kirken blive bevaret og skal den kunne række ud til en verden, som famler i blinde i mørket udenfor lyset fra Kristus, så forudsætter det, at menigheden udgør en tryg og sikker bastion. Den må være et væksthus for troen og for de troendes fællesskab.

Hvordan nu en sådan fri evangelisk-lutherske kirke helt konkret skal kunne vokse frem, det kan jeg ikke give nogen opskrift på. Hver enkelt må følge sin samvittighed og arbejde på sit sted. Således vil også jeg arbejde for, at der her, hvor jeg bor, må kunne skabes et reelt alternativ til folkekirken. Og så kan vi forhåbentlig forenes i et kirkesamfund – selvom det næppe kommer til at blive særlig stort.

Til slut vil jeg sige med salmisten, at *»dersom Herren ikke bygger huset, er bygmestrenes møje forgæves«* (Sl 127,1, gl. overs.). Dermed ønsker jeg at understrege, at jeg ikke lever i nogen illusion om, at jeg selv af egen kraft formår at »bygge kirke«. Alene Gud kan skabe et hjem for sit folk. Derfor vil jeg lægge sagen over til Ham i bøn om, at Han vil give visdom, indsigt og dømmekraft til hver enkelt af os, og om, at han vil velsigne arbejdet.

> *Ham, som formår med sin kraft, der virker i os, at gøre langt ud over alt, hvad vi beder om eller forstår, ham være ære i kirken og i Kristus Jesus i alle slægtled i evighedernes evighed! Amen.* (Ef 3,20f)

NB. Titlen på dette dokument er inspireret af den norske kirkebøn, hvor der lyder en takkebøn til Gud for, at han har givet os *»et hjem i din kirke på jorden«*.